

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 574

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Sâmbătă, 11 iunie 2022

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	ACTE ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
14.	— Hotărâre pentru alegerea președintelui Curții Constituționale.....	2
	Decizia nr. 100 din 10 martie 2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (1) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală	3–7

ACTE ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

HOTĂRÂRE

pentru alegerea președintelui Curții Constituționale

În temeiul dispozițiilor art. 142 alin. (4) din Constituția României, republicată, având în vedere prevederile art. 7 alin. (1)—(3), precum și ale art. 50 și 51 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 807 din 3 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de prevederile art. 5 lit. J din Legea nr. 202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 3 iulie 2017, cu modificările și completările ulterioare,

luând în considerare procesul-verbal încheiat la data de 11 iunie 2022, din care rezultă că pentru candidatura domnului judecător Marian Enache la funcția de președinte al Curții Constituționale au fost exprimate 8 voturi „pentru”,

Plenul Curții Constituționale adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Domnul judecător Marian Enache este ales în funcția de președinte al Curții Constituționale pe o perioadă de 3 ani.

Art. 2. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această hotărâre a fost adoptată de Plenul Curții Constituționale, în ședința din data de 11 iunie 2022, prezidată de domnul judecător Marian Enache, la care au participat judecătorii Mihaela Ciochină, Cristian Deliorga, Dimitrie-Bogdan Licu, Laura-Iuliana Scânteii, Gheorghe Stan, Livia Doina Stanciu și Varga Attila.

Președinte,
judecător **Marian Enache**

Contrasemnează:
p. Secretar general,
Ștefania Anghelache
Mihaela-Violeta Oprean

București, 11 iunie 2022.

Nr. 14.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 100

din 10 martie 2022

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (1) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Irina-Ioana Kuglay.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (1) lit. b) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București în Dosarul nr. 7.631/2/2018 (disjuns din Dosarul nr. 29.201/3/2012*) al Curții de Apel București — Secția I penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.711D/2019.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate. Reține că excepția de neconstituționalitate nu este suficient de clar formulată, întrucât nu se înțelege care sunt textele de lege criticate și care sunt motivele de neconstituționalitate invocate. Observă că autorul face referire la dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, iar motivele formulate privesc efectele deciziilor Curții Constituționale, care, în opinia acestuia, ar fi neconstituționale. Subliniază că deciziile instanței de control constituțional nu pot face obiectul controlului de constituționalitate. Reține totodată că în cauză nu sunt aplicabile dispozițiile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, criticate, de asemenea, de autor.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 24 aprilie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 7.631/2/2018 (disjuns din Dosarul nr. 29.201/3/2012*), **Curtea de Apel București — Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (1) lit. b) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală.** Excepția a fost ridicată de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București într-o cauză având ca obiect soluționarea apelurilor declarate de inculpații și de partea civilă împotriva unei sentințe penale.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia susține că dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, astfel cum au fost interpretate prin Decizia Curții Constituționale nr. 302 din 4 mai 2017, și dispozițiile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, în măsura în care legalitatea actelor de urmărire penală și legalitatea administrării probatoriului se raportează nu doar la legea procesual penală în vigoare la

momentul efectuării acestora, ci și la condiții de valabilitate stabilite ulterior prin lege sau printr-o decizie a Curții Constituționale. Arată că, în cauza penală în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, au fost efectuate înregistrări ale comunicărilor de către Serviciul Român de Informații. Reține că, prin Decizia nr. 51 din 16 februarie 2016, Curtea Constituțională a interzis ca Serviciul Român de Informații să mai pună în executare mandate de supraveghere tehnică pentru infracțiuni de genul celor din cauza penală în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate. Susține însă că o decizie a Curții Constituționale nu poate produce efecte superioare legii sau Constituției. Consideră că Decizia Curții Constituționale nr. 51 din 16 februarie 2016 și deciziile ulterioare ale instanței constituționale, din materia colaborării organelor de urmărire penală cu Serviciul Român de Informații, au urmărit să oblige organele de cercetare penală să se specializeze și în materia supravegherii tehnice. În condițiile în care nici măcar la nivelul comisiei de specialitate, constituită la nivelul Parlamentului României, nu s-au identificat aspecte problematice privind această cooperare, apreciază că o sancțiune procesuală nu poate interveni decât dacă există suspiciuni rezonabile privind încălcarea competenței funcționale a organelor de urmărire penală sau privind producerea unei vătămări concrete unei părți din dosar. Reține că, în condițiile în care atât legiuitorul, cât și Curtea Constituțională au apreciat că, în materia infracțiunilor contra siguranței naționale, Serviciul Român de Informații poate pune în executare mandate de supraveghere tehnică, se prezumă absolut că, în calitatea sa de organ de cercetare specială, Serviciul Român de Informații garantează drepturile și libertățile cetățenilor afectați de aceste măsuri de supraveghere tehnică. Astfel, apreciază că este nevoie de probațiunea încălcării în concret a competenței Serviciului Român de Informații, nefiind suficientă simpla punere în executare a măsurilor de supraveghere tehnică, în condițiile respectării dispozițiilor legale aplicabile la acel moment. Susține că instanța de control constituțional a lăsat la aprecierea instanțelor judecătorești să evalueze în ce măsură, în fiecare dosar în parte, colaborarea cu Serviciul Român de Informații a afectat competența funcțională a organelor de urmărire penală. Subliniază că nu există un dispozitiv al vreunei decizii a Curții Constituționale prin care să se constate nulitatea urmăririi penale ca urmare a punerii în executare a mandatelor de supraveghere tehnică. Considerentele deciziilor Curții Constituționale trebuie interpretate în ansamblul lor, plecând de la litera și spiritul dispozitivului, iar autoritatea de lucru judecat a deciziilor Curții Constituționale se raportează la dispozitiv și la considerentele ce fac corp comun cu dispozitivul, iar nu la considerente ce pot reprezenta componente intermediare și secundare ale raționamentelor Curții Constituționale. Apreciază că neretroactivitatea legii procesual penale reprezintă o garanție a dreptului la un proces echitabil, garantat atât părții civile, cât și persoanei acuzate (în măsura existenței unor mijloace de probă din care să rezulte nevinovăția acestora), în cadrul stabilit de către art. 21 și art. 20 din Legea fundamentală raportat la art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

6. **Curtea de Apel București — Secția I penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, reține că, potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 26 din 16 ianuarie 2019, Înalta Curte de Casație și Justiție și celelalte instanțe judecătorești, precum și Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și unitățile subordonate vor verifica, în cauzele pendinte, în ce măsură s-a produs o încălcare a dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală și vor dispune măsurile legale corespunzătoare. Reține că, începând cu anul 2016, după publicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 51 din 16 februarie 2016, Serviciul Român de Informații nu mai este implicat în niciun fel în activitatea de urmărire penală, astfel că, în aceste condiții, este evident că Decizia Curții Constituționale nr. 26 din 16 ianuarie 2019 vizează doar acte de urmărire penală anterioare anului 2016. Consideră că, dacă s-ar admite excepția de neconstituționalitate invocată, s-ar lipsi de efecte o decizie a Curții Constituționale. Apreciază că o astfel de solicitare nu poate fi realizată prin invocarea unei excepții de neconstituționalitate, având în vedere că deciziile Curții Constituționale sunt pronunțate în baza Legii fundamentale.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au transmis punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală. Potrivit susținerilor autorului excepției, astfel cum au fost reținute în Încheierea din 19 aprilie 2019, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția I penală în Dosarul nr. 7.631/2/2018 (disjuns din Dosarul nr. 29.201/3/2012*), obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, astfel cum au fost interpretate prin Decizia Curții Constituționale nr. 302 din 4 mai 2017, și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, în măsura în care legalitatea actelor de urmărire penală și legalitatea administrării probatoriului se raportează nu doar la legea procesual penală în vigoare la momentul efectuării acestora, ci și la condiții de valabilitate stabilite ulterior prin lege sau printr-o decizie a Curții Constituționale. Având în vedere motivele de neconstituționalitate formulate, Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 281 alin. (1) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, având următorul conținut:

— Art. 281 alin. (1) din Codul de procedură penală: *„Determină întotdeauna aplicarea nulității încălcarea dispozițiilor privind: a) compunerea completului de judecată; b) competența materială și competența personală a instanțelor judecătorești, atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente; c) publicitatea ședinței de judecată; d) participarea procurorului, atunci când participarea sa este obligatorie potrivit legii; e) prezența suspectului sau a*

inculpatului, atunci când participarea sa este obligatorie potrivit legii; f) asistarea de către avocat a suspectului sau a inculpatului, precum și a celorlalte părți, atunci când asistența este obligatorie.”;

— Art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală: *„Încălcarea oricăror dispoziții legale în afara celor prevăzute la art. 281 determină nulitatea actului atunci când prin nerespectarea cerinței legale s-a adus o vătămare drepturilor părților ori ale subiecților procesuali principali, care nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea actului.”*

11. Autorul excepției de neconstituționalitate invocă dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (3) referitor la statul de drept, ale art. 1 alin. (5) potrivit căruia, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, ale art. 15 alin. (2) potrivit cărora legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, și ale art. 21 referitoare la accesul liber la justiție.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin deciziile nr. 51 din 16 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 14 martie 2016, și nr. 302 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 17 iulie 2017, a constatat că soluțiile legislative care reglementau competența altor organe specializate ale statului de a pune în executare mandatul de supraveghere tehnică, respectiv care eliminau din categoria nulităților absolute nerespectarea dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală contraveneau dispozițiilor art. 1 alin. (3) privind statul de drept și alin. (5) în componenta sa privind calitatea legilor, respectiv ale art. 1 alin. (3) privind statul de drept și alin. (5) privind principiul legalității și ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil.

13. Prin Decizia nr. 51 din 16 februarie 2016, precitată, Curtea a constatat că sintagma *„ori de alte organe specializate ale statului”* din cuprinsul dispozițiilor art. 142 alin. (1) din Codul de procedură penală este neconstituțională și a subliniat că organele care pot participa la realizarea procedurilor probatorii sunt numai organele de urmărire penală (paragraful 34). Curtea a reținut că este justificată opțiunea legiuitorului ca mandatul de supraveghere tehnică să fie pus în executare de procuror și de organele de cercetare penală, care sunt organe judiciare, conform art. 30 din Codul de procedură penală, precum și de către lucrătorii specializați din cadrul poliției, în condițiile în care aceștia pot deține avizul de ofițeri de poliție judiciară, potrivit art. 55 alin. (5) din Codul de procedură penală. În acest context, prin art. IV pct. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2016 privind unele măsuri pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică dispuse în procesul penal, a fost modificat art. 13 din Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, stabilindu-se, în mod expres, că *„Prin excepție, organele Serviciului Român de Informații pot fi desemnate organe de cercetare penală speciale conform art. 55 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică, conform prevederilor art. 57 alin. (2) teza finală din Codul de procedură penală”*. Potrivit art. 57 alin. (2) din Codul de procedură penală, de asemenea modificat prin art. I pct. 1 din ordonanța de urgență menționată, *„Organele de cercetare penală speciale efectuează acte de urmărire penală numai în condițiile art. 55 alin. (5) și (6), corespunzător specializării structurii din care fac parte, în cazul săvârșirii infracțiunilor de către militari sau în cazul săvârșirii infracțiunilor de corupție și de servicii prevăzute de Codul penal săvârșite de către personalul navigant al marinei civile, dacă fapta a pus sau a putut pune în pericol siguranța navei sau navigației ori a personalului”*. De asemenea, organele de cercetare penală speciale pot efectua, în cazul infracțiunilor contra securității naționale prevăzute în titlul X din Codul penal și al infracțiunilor

de terorism, din dispoziția procurorului, punerea în aplicare a mandatelor de supraveghere tehnică.

14. De asemenea, prin Decizia nr. 302 din 4 mai 2017, Curtea, reținând că reglementarea competențelor organelor judiciare reprezintă un element esențial ce decurge din principiul legalității, principiu ce se constituie într-o componentă a statului de drept, și că dovedirea unei vătămări a drepturilor unei persoane exclusiv prin nerespectarea de către organul de urmărire penală a dispozițiilor referitoare la competența după materie și după persoană se transformă într-o probă greu de realizat de către cel interesat, ce echivalează, în fapt, cu o veritabilă *probatio diabolica*, a constatat că, prin eliminarea din categoria nulităților absolute a nerespectării dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, legiuitorul nu și-a îndeplinit obligația ce decurge din respectarea principiului legalității, contrar dispozițiilor art. 1 alin. (3) și (5) și ale art. 21 alin. (3) din Constituție.

15. Ulterior, prin Decizia nr. 26 din 16 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 193 din 12 martie 2019, pronunțată în temeiul atribuției constituționale consacrate la art. 146 lit. e) din Constituție, Curtea a admis sesizarea și a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Parlamentul României, pe de o parte, și Înalta Curte de Casație și Justiție și celelalte instanțe judecătorești, pe de altă parte, generat de încheierea între Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Serviciul Român de Informații a Protocolului nr. 00750 din 4 februarie 2009, precum și de exercitarea, în mod necorespunzător, a controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații; a admis sesizarea și a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Parlamentul României, pe de o parte, și Înalta Curte de Casație și Justiție și celelalte instanțe judecătorești, pe de altă parte, generat de încheierea între Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Serviciul Român de Informații a Protocolului nr. 09472 din 8 decembrie 2016, doar cu privire la dispozițiile art. 6 alin. (1), ale art. 7 alin. (1) și ale art. 9, precum și de exercitarea, în mod necorespunzător, a controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații și a stabilit că Înalta Curte de Casație și Justiție și celelalte instanțe judecătorești, precum și Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și unitățile subordonate vor verifica, în cauzele pendinte, în ce măsură s-a produs o încălcare a dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală și vor dispune măsurile legale corespunzătoare.

16. În considerentele acestei din urmă decizii, Curtea a precizat că, prin deciziile nr. 51 din 16 februarie 2016 și nr. 302 din 4 mai 2017, li s-au conferit instanțelor judecătorești suficiente mijloace de natură a remedia starea de neconstituționalitate creată în derularea urmăririi penale, astfel încât anacronismul creat de protocolul menționat — valorificat drept lege de organele de urmărire penală — putea fi eliminat de instanțele judecătorești pe măsura publicării acestor decizii ale Curții Constituționale. Curtea a subliniat că Decizia nr. 26 din 16 ianuarie 2019 nu face decât să întărească cele rezultate din jurisprudența deja consolidată a Curții Constituționale și să puncteze din nou obligația instanțelor judecătorești de a respecta deciziile Curții Constituționale și legea în vigoare, după publicarea celor două decizii, ceea ce înseamnă că, ținând cont de art. 147 alin. (4) din Constituție referitor la aplicarea pentru viitor a prezentei decizii, au obligația de a verifica în cauzele pendinte în ce măsură s-a produs o încălcare a dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei

a organului de urmărire penală și să dispună măsurile legale corespunzătoare. Totodată, *eadem ratio*, aceeași obligație de ordin constituțional incumbă și Ministerului Public (paragraful 194). Curtea a reținut, de asemenea, că, în urma publicării deciziilor Curții Constituționale nr. 51 din 16 februarie 2016 și nr. 302 din 4 mai 2017, au fost eliminate din fondul activ al legislației soluții legislative neconstituționale aflate într-o relație de continuitate chiar cu prevederile protocolului. În mod subsecvent, instanțele judecătorești au la dispoziție mecanismele legale prin care să corecteze consecințele negative rezultate din încheierea protocolului analizat și, în urma prezentei decizii, vor putea înțelege prevederile protocolului în contextul procedurii judiciare și vor stabili efectele și implicațiile plasării protocolului amintit în afara ordinii constituționale. Prin urmare, chiar până la pronunțarea Deciziei nr. 26 din 16 ianuarie 2019, în baza acestor decizii ale Curții Constituționale, erau/sunt incidente prevederile art. 102 din Codul de procedură penală — *Excluderea probelor obținute în mod nelegal* și ale art. 281 — *Nulitățile absolute* (paragraful 190).

17. Potrivit art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală, „*Nulitatea actului prin care s-a dispus sau autorizat administrarea unei probe ori prin care aceasta a fost administrată determină excluderea probei*”. Aceste dispoziții legale reprezintă garanții procesuale ale dreptului la un proces echitabil, asigurat, în acest caz, prin reglementarea în sarcina organelor judiciare a interdicției de a utiliza în soluționarea cauzelor penale probe declarate nule (Decizia nr. 22 din 18 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 26 februarie 2018, paragraful 14). O probă nu poate fi obținută nelegal decât dacă mijlocul de probă și/sau procedeul probatoriu prin care este obținută sunt/este nelegale/nelegal, aceasta presupunând nelegalitatea dispunerii, autorizării sau administrării probei și că nelegalitatea acestora este sancționată de prevederile art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală, prin aplicarea regimului nulității absolute sau relative.

18. Așadar, Curtea a apreciat că art. 102 alin. (2) din Codul de procedură penală trebuie coroborat cu alin. (3) al acestui text legal, ceea ce înseamnă că probele obținute prin actele prevăzute la art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală nu pot fi folosite în procesul penal în condițiile în care aceste acte sunt lovite de nulitate absolută sau relativă (Decizia nr. 22 din 18 ianuarie 2018, paragraful 17). Art. 102 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală nu reglementează instituții diferite, ci presupune întotdeauna aplicarea regimului nulităților în materia probațiunii, așa cum este acesta reglementat la art. 280—282 din Codul de procedură penală, iar rezultatul nulității actelor, respectiv a mijloacelor de probă și a procedurilor probatorii, determină imposibilitatea folosirii probelor în proces (Decizia nr. 840 din 8 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 120 din 16 februarie 2016, paragraful 17).

19. Curtea a subliniat că administrarea probelor de către alte organe decât cele judiciare încalcă competența materială a organelor de urmărire penală, ceea ce atrage aplicarea sancțiunii prevăzute de art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, respectiv nulitatea absolută a actelor prin care s-a administrat aceasta. De asemenea, aceeași sancțiune se impune și în privința actelor prin care s-a administrat o probă de către organele de urmărire penală, fără a se ține cont de calitatea persoanei (Decizia nr. 26 din 16 ianuarie 2019, paragraful 208).

20. Totodată, eliminarea fizică a mijloacelor de probă din dosarele penale, cu ocazia excluderii probelor aferente, prin declararea lor ca fiind nule, conform prevederilor art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală, excludere ce presupune atribuirea unei duble dimensiuni sensului noțiunii de „excluderea probei” — respectiv dimensiunea juridică și cea a eliminării

fizice —, este de natură a garanta, de o manieră efectivă, drepturile fundamentale mai sus invocate, asigurând, totodată, textului criticat un nivel sporit de claritate, precizie și previzibilitate. Prin urmare, Curtea reține că doar în aceste condiții instituția excluderii probelor își poate atinge finalitatea, aceea de a proteja atât judecătorul, cât și părțile de formarea unor raționamente juridice și de pronunțarea unor soluții influențate, direct sau indirect, de potențiale informații sau concluzii survenite ca urmare a examinării sau reexaminării empirice, de către judecător, a probelor declarate nule (Decizia nr. 22 din 18 ianuarie 2018, paragraful 27).

21. Având în vedere art. 197 alin. 2 din Codul de procedură penală din 1968 și art. 281 din Codul de procedură penală, acest din urmă text coroborat cu Decizia Curții Constituționale nr. 302 din 4 mai 2017, prin care s-a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, care nu reglementează în categoria nulităților absolute încălcarea dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, este neconstituțională, instanța de control constituțional a reținut, în Decizia nr. 26 din 16 ianuarie 2019, paragraful 211, că revine Înaltei Curți de Casație și Justiție și celorlalte instanțe judecătorești, precum și Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și unităților subordonate să verifice în cauzele pendinte în ce măsură s-a produs o încălcare a dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală și să dispună măsurile legale corespunzătoare.

22. Curtea a reținut și că Parlamentul, ca organ de control al activității Serviciului Român de Informații, avea posibilitatea constituțională și pârghiile legale de a solicita reintrarea în legalitate. Prin urmare, conduita Parlamentului a fost la rândul ei necorespunzătoare, întrucât, prin modul superficial al controlului parlamentar realizat, nu a dat substanță atribuției sale constituționale de a controla activitatea serviciului de informații. În consecință, Curtea reține că, prin exercitarea superficială a competențelor sale cu privire la controlul parlamentar și la examinarea rapoartelor de activitate ale Serviciului Român de Informații în raport cu încheierea, conținutul și executarea protocolului analizat, Parlamentul a acceptat, în mod implicit, un act ce contravenea ordinii constituționale, ceea ce determină concluzia că există un conflict juridic de natură constituțională, complex care a fost determinat de încheierea protocolului analizat și favorizat de controlul parlamentar exercitat în mod necorespunzător (paragraful 186; în mod similar, paragraful 202).

23. În prezenta cauză, Curtea observă că motivele de neconstituționalitate formulate de autorul excepției privesc, mai degrabă, efectele deciziilor instanței de control constituțional prin care se constată neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță, în general, și, în mod particular, efectele deciziilor Curții Constituționale nr. 51 din 16 februarie 2016 și nr. 302 din 4 mai 2017 în cauzele penale pendinte, apreciindu-se, în esență, că normele procesual penale criticate sunt neconstituționale, în măsura în care legalitatea actelor de urmărire penală și legalitatea administrării probatoriului se raportează nu doar la legea procesual penală în vigoare la momentul efectuării acestora, ci și la condiții de valabilitate stabilite ulterior prin lege sau printr-o decizie a Curții Constituționale. Așadar, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate astfel formulată nu relevă un viciu de neconstituționalitate intrinsec al normelor criticate, ci se susține că acestea capătă valențe neconstituționale prin publicarea deciziilor instanței de control constituțional nr. 51 din 16 februarie 2016 și nr. 302 din 4 mai 2017.

24. Referitor la efectele deciziilor de admitere ale Curții Constituționale, prin Decizia nr. 169 din 2 noiembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 151 din 12 aprilie 2000, instanța de control constituțional a statuat, de

principiu, că, drept consecință a caracterului obligatoriu *erga omnes* al deciziilor Curții Constituționale, pronunțate în baza art. 146 lit. d) din Constituție, prin care se constată neconstituționalitatea unei legi sau a unei ordonanțe, prevederea normativă a cărei neconstituționalitate a fost constatată nu mai poate fi aplicată de niciun subiect de drept (cu atât mai puțin de autoritățile și instituțiile publice), încetându-și de drept efectele pentru viitor, și anume de la data publicării deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit tezei a doua din fraza întâi a art. 147 alin. (1) din Constituție. Fără îndoială că, în urma pronunțării unei decizii prin care Curtea Constituțională constată neconstituționalitatea unei legi sau a unei ordonanțe, Parlamentul sau, după caz, Guvernul are obligația de a interveni în sensul modificării sau abrogării actului normativ declarat ca fiind neconstituțional. Dar aceasta nu înseamnă că, în situația în care o asemenea intervenție nu s-ar produce ori ar întârzia, decizia Curții Constituționale și-ar înceta efectele. Dimpotrivă, aceste efecte se produc în continuare, fiind opozabile *erga omnes*, în vederea asigurării supremației Constituției. Caracterul obligatoriu *erga omnes* al deciziilor Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei legi sau a unei ordonanțe implică existența răspunderii juridice în cazul nerespectării acestor decizii. Sub acest aspect există echivalență cu situația în care nu este respectată o lege adoptată de Parlament ori o ordonanță emisă de Guvern. În termeni mai generali, este vorba despre problema identificării răspunderii juridice atunci când una dintre autoritățile statului refuză să pună în aplicare măsurile stabilite, în limitele competențelor atribuite prin Constituție, de către o altă autoritate a statului. Într-o asemenea situație identificarea răspunderii juridice decurge din caracterul imperativ al dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Constituție, potrivit cărora „România este stat de drept (...)”. Altfel s-ar ajunge la înlăturarea de către una dintre puterile statului a acestui principiu constituțional fundamental, ceea ce este inadmisibil. De asemenea, în lumina dispozițiilor art. 11 și art. 20 din Constituție, răspunderea juridică pentru nerespectarea unei decizii a Curții Constituționale poate consta, în măsura în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute de Convenție, în pronunțarea unei hotărâri a Curții Europene a Drepturilor Omului împotriva statului român.

25. De asemenea, prin Decizia nr. 98 din 5 aprilie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256 din 18 mai 2001, Curtea a stabilit că deciziile pronunțate în cadrul soluționării excepțiilor de neconstituționalitate nu produc doar efecte *inter partes*, așadar, numai față de părțile din litigiul aflat pe rolul instanțelor de judecată, ci ele au efecte *erga omnes*, față de toate subiectele de drept, iar aceasta rezultă chiar din esența controlului de constituționalitate, astfel că, după ce a constatat neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege ori ordonanță, nicio autoritate publică și niciun alt subiect de drept nu mai pot aplica textul de lege, acesta fiind lipsit de eficiență normativă. Dispozițiile art. 147 alin. (1) și (4) referitoare la efectele deciziilor Curții Constituționale nu disting nici în funcție de tipurile de decizii pe care Curtea Constituțională le pronunță, nici în funcție de conținutul acestor decizii, ceea ce conduce la concluzia că toate deciziile instanței de control constituțional, în întregul lor, sunt general obligatorii. Curtea Constituțională s-a pronunțat în acest sens, de exemplu, prin Decizia nr. 847 din 8 iulie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 605 din 14 august 2008, și Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 1 februarie 2016, paragraful 16, prin care a reținut că decizia de constatare a neconstituționalității face parte din ordinea juridică normativă, prin efectul acesteia prevederea neconstituțională încetându-și aplicarea pentru viitor.

26. Totodată, în jurisprudența sa, Curtea a statuat că o decizie de admitere a excepției de neconstituționalitate se aplică în cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești la momentul publicării acesteia — *cauze pendinte*, în care respectivele

dispoziții sunt aplicabile — indiferent de invocarea excepției până la publicarea deciziei de admitere, întrucât ceea ce are relevanță în privința aplicării deciziei Curții este ca raportul juridic guvernat de dispozițiile legii declarate neconstituțională să nu fie definitiv consolidat. În acest mod, efectele deciziei de admitere a instanței de contencios constituțional se produc *erga omnes*. În privința cauzelor care nu se află pe rolul instanțelor judecătorești la momentul publicării deciziei de admitere a Curții, fiind vorba despre un raport juridic epuizat — *facta praeterita*, Curtea reține că partea nu mai poate solicita aplicarea deciziei de admitere, întrucât decizia de admitere a Curții nu poate constitui temei legal pentru o acțiune în justiție, în caz contrar consecința fiind extinderea efectelor deciziei Curții pentru trecut. (a se vedea Decizia nr. 126 din 3 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 185 din 11 martie 2016, paragraful 25). Curtea a reținut însă că, în mod excepțional, aplicarea pentru viitor a deciziilor sale vizează și cauzele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate, indiferent dacă până la momentul publicării în Monitorul Oficial a deciziei prin care se constată neconstituționalitatea acesteia au fost soluționate definitiv și irevocabil, de vreme ce, prin exercitarea căii extraordinare de atac a revizuirii, decizia Curții Constituționale se va aplica acestor cauze. Totodată, Curtea a stabilit că o decizie de admitere a excepției de neconstituționalitate se aplică și în cauzele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la data publicării, altele decât cea în care a fost pronunțată decizia Curții Constituționale, soluționate definitiv prin hotărâre judecătorească, ipoteză ultimă în care decizia de admitere constituie motiv de revizuire. (paragraful 26). Cu același prilej, Curtea, având în vedere efectele exercitării căilor extraordinare de atac asupra hotărârilor judecătorești care reprezintă actul final și de dispoziție al instanței prin care se soluționează cu autoritate de lucru judecat cauza, a reținut că opțiunea legiuitorului în reglementarea unei căi de atac ce urmărește reformarea unei hotărâri judecătorești trebuie să se realizeze în limite constituționale (paragraful 30).

27. Prin urmare, având în vedere jurisprudența anterior menționată, Curtea a precizat și în considerentele Deciziei nr. 26 din 16 ianuarie 2019, precitată, că aceasta nu aduce niciun element de noutate față de cadrul normativ primar existent la data pronunțării ei, întrucât, în baza deciziilor Curții Constituționale nr. 51 din 16 februarie 2016 și nr. 302 din 4 mai 2017, decizii care, pe măsura publicării, fac parte din ordinea normativă națională, în cauzele pendinte, erau/sunt incidente

prevederile art. 102 — *Excluderea probelor obținute în mod nelegal* și ale art. 281 — *Nullitățile absolute* din Codul de procedură penală.

28. Totodată, în aceeași decizie, Curtea a reiterat faptul că autoritatea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta (în acest sens au fost citate și Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1 din 17 ianuarie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995, Decizia nr. 414 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010, sau Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 30 iunie 2017, paragraful 52), atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor Curții fiind general obligatorii și impunându-se cu aceeași forță tuturor subiecților de drept. În consecință, atât Parlamentul, cât și Guvernul, respectiv autoritățile și instituțiile publice urmează, în aplicarea legii criticate, să respecte cele stabilite de Curtea Constituțională în considerentele și dispozitivul prezentei decizii (Decizia nr. 1.415 din 4 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009). De asemenea, Curtea a statuat și că, potrivit art. 147 alin. (4) din Constituție, deciziile instanței de control constituțional se publică în Monitorul Oficial al României și, de la data publicării, sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor, având aceleași efecte pentru toate autoritățile publice și toate subiecții individuale de drept (în acest sens a fost citată Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017, paragraful 51).

29. Așa încât, având în vedere cele menționate anterior, Curtea constată că susținerile autorului excepției sunt neîntemeiate, în condițiile în care neconstituționalitatea unei dispoziții legale nu are numai o funcție de prevenție, ci și una de reparație, întrucât ea vizează, în primul rând, situația concretă a cetățeanului lezat în drepturile sale prin norma criticată (Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015, precitată, paragraful 30). În consecință, este în spiritul dreptului la un proces echitabil ca părțile să poată beneficia de efectele deciziilor Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță, astfel că, în consecință, Curtea va respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (1) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală.

30. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București în Dosarul nr. 7.631/2018 (disjuns din Dosarul nr. 29.201/3/2012*) al Curții de Apel București — Secția I penală și constată că dispozițiile art. 281 alin. (1) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția I penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 10 martie 2022.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2022 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.380	380	138
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2022 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:

Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

